

MERKKIPÄIVIÄ

97 vuotta täytti 29.5.89 rouva Anna L i n t u v u o r i, o.s. Bogdanoff, Pyhäselän Iltarauhassa. Hän on syntynyt Suis-tamolla 1892 ja asunut Impilahdella.

85 vuotta täytti 19.3.89 Darja R a n d e n Espoon Tapi-olassa. Hän on syntynyt Repolan Saarenpään kylässä ja on suvultaan Lukkasia.

Häyräkkävuosina piti jättää kotiseutu ja lähteä mieron-tielle. Kuhmon kautta Darja siirtyi Lieksaan. Kävi kansanopiston ja talouskoulun. Mieli teki sairaanhoitajaksi, mutta sisään-pääsykynnys oli pakolaistyön harpattavaksi liian korkea. Piti hakeutua työelämään. Paikka löytyi Viipurissa, ja sieltä jo 1920-luvun lopussa matka johti Helsinkiin.

Darjan osuus karjalaisessa toimintakentässä on mittava. Se on kestänyt katkeamatta yli 70 vuotta. Jo 14-vuotiaana tyt-tösenä hänet "kirjanoppineena" valittiin kotikylänsä Saaren-pään suomenkielisen koulun johtokunnan sihteeriksi. Tämä sihteerinvirka on seurannut Darjaa perintönä. Helsinkiin tul-tua liittyi Karjala-kerhoon, valittiin sihteeriksi ja toimi siinä virassa 10 vuotta, välillä jopa puheenohtajanakin.

Kerhotoiminta lakkautettiin. Sotien jälkeen perustettiin Kar-jalan Sivistysseuran yhteyteen naisjaosto. Darja tuli mukaan toimintaan. Hän oli jaoston moamo, emäntä ja ennenkaik-kea perinteen tuntija ja vaalija.

Yleisesti sanotaan, kun ihminen täyttää 85 vuotta, niin ys-täviä ei enää ole; ystäväpiiri on harvennut. Darjan syntymä-päiväjuhlissa heitä vielä oli. Lähetystö seurasi toistaan. Oli nuoria ja vanhoja, miehiä ja naisia. Jokainen halusi Darjaa onnitella, ja ennenkaikkea kiittää siitä avusta, jota hän on vuosikymmenien aikana antanut.

Karjalan Sivistysseuran onnitelut esitti kunniapuheenjo-htaja Boris Karpela. Hän kiitti Darjaa niin seuran kuin nais-jaoston hyväksi tehdystä työstä. Karjalan Heimon terveiset toi Kosti Pamilo. Onniteluissaan hän mainitsi sen, että jo-kaiseen Repolan puolen kirjoitukseen on saatu Darjalta täy-dennystä. "Sinä olet ollut meille nuoremmille Repolan suur-lähettiläs Suomessa", lopetti onnitelija puheensa.

KP.



Darja Randen



85 vuotta täytti 12.5.89 Suomussalmella rouva Tatjana K a r j a l a i n e n, ent. Rinne, o.s. Melentjeff. Hän on syn-tynyt Vienan-Karjalassa Akonlahden kylässä.

Vuonna 1922 helmikuun pakkasissa Tatjana lähti miehen-sä Aleksanterin kera evakkotaipaleelle kohti Suomussalmia. Mies oli jonkin aikaa Vienan väliaikaisen hallituksen hom-missa Hyrynsalmella vuoden 1923 alussa, mutta Suomussal-mesta tuli perheen pysyvä kotipaikka.

Puolison kuoltua verraten nuorena v. 1927 Tatjana jäi les-keksi kahden pienen pojan kanssa asettuen asumaan Suomu-lan taloon. Vuonna 1930 hän avioitui autoilija Matti Karja-laisen kanssa, joka kuoli v. 1967. Nyt Tatjana elelee vanhus-entalossa Suomussalmen kirkolla.

Hänellä on poika (tuttavamme Teodor) ensimmäisestä avi-oliitosta ja tytär toisesta. Nämä perheineen järjestivät muu-molleen todella erikoisen syntymäpäivälahjan painattamalla kirjaksi Tatjanan vuosien mittaan kirjoittamia pikku muis-teluksia ja runoja.

Kokoelmassa "Mietteitä mieron-tieltä", 50 sivua, Tatjana kertoo mm. kotikylänsä juhlista, rostuosta ja Äijäpäivästä, muistelee matkaa pakolaisuuteen, Turjanlinnan 'heimojuhlia', jotka Kianto järjesti Karjalan pakolaisille, elämäkuvia Suo-mussalmelta ja viime sotien evakkoaikoja. Lyhyet, viehättä-vät kertomukset välittävät niiden lukijalle viestin lämminhen-kisestä, elämänmyönteisestä ihmisestä.

Seuramme toimintaan osallistunut talousneuvos Elias J o k i n e n täytti 90 vuotta Jyväskylässä 28.3.1989.

Heimosoturina ollessaan Elias ystäväystyi itäkarjalaisiin ja tämä ystävyys on kestänyt niin tuulet kuin tuiskutkin jo 70 vuoden ajan.

80 vuotta täytti 12.5.1989 Oulussa Risto S u v i r a n t a. Risto on syntynyt Uhtuan Röhön kyläs-sä. Hänen isänsä oli Hotatta eli Heikki Yrjön poika Vasiljeff ja äitinsä Maria Aleksin tytär, o.s. Leontjeff. Vanhemmat oli-vat molemmat syntyneet Röhössä.

Isä-Hotatta oli joutunut Ouluun sairaalaan palellutettuaan jalkansa Viena-Aunus-vapaussodassa ja niin perhekin päätyi v. 1922 Ouluun. 13-vuotias Risto, hänen veljensä Aleks (9 vuotta) ja sisarensa Naimi (7 vuotta) aloittivat koulunsa Maik-kulassa. Kun Ilmari Kianto oli v. 1918 käynyt heidän kotiky-lässään tämä oli mm. kääntänyt perheen sukunimen Suviran-naksi ja niin sai Vasiljeff nyt jäädä pois.

Kierrettyään Pohjois-Suomessa eri työmailla Risto Suviran-ta päätyi monen muun vianalaisen tavoin Oulun Valjasteh-

taalle (Velj. Åström Oy) töihin, jossa yleni vähitellen ensin työnjohtajaksi ja sitten v:sta 1959 lähtien osastonhoitajaksi. Tässä toimessa hän palveli eläkkeelle siirtymiseensä asti.

Risto Suviranta toimi myös Teknisten toimihenkilöiden yhdysmiehenä ja Kennel-liiton johtokunnan jäsenenä. Hän on saanut Keskuskauppakamarin ansiomerkit 20 ja 30 vuoden palveluksesta.



Risto Suviranta

Sodan aikana hän oli KTR 6:ssä, viesti P 31:ssä ja Kev.os. 5:ssä. Hän haavoittui v. 1941 pohkeeseen, mikä onkin reippaan 80-vuotiaan ainoa vaiva — onneksi, kuten hän itse totesi iloinen pilke silmissään. Hänet kotiutettiin v. 1942 ylikersantina ja sai palveluksesta useita ansiomerkkejä.

Avioliiton hän solmi v. 1948 Katri Johanna Kuivalan kanssa.

Risto oli kova urheilemaan ja eipä Oulun Karjala-kerhon järjestämistä kilpailuista monikaan jäänyt Ristolta väliin. Kerhon sihteerinäkin hän toimi 1930-luvulla. Tämän lisäksi hän oli innokas metsämies ja kiersi 30 vuotta Oulun ympäristön riistamaita milloin huonommalla, milloin paremmalla onnella.

Onnittelemme erittäin virkeää ja reipasta syntymäpäiväsankaria!

L.L.

Rimmin Palaga 80 vuotta

Kuhmon Vartiuskylän Rimmin pirtissä vietettiin toukokuun 6. päivänä mieliinpainuva juhla. Rimmin kylän viimeinen vakituinen asukas Palaga A h t o n e n (o.s. Tetriniemen Arttemjev) saavutti 80 vuoden iän. Vuosien määrästä huolimatta päiväsankarista on vaikea käyttää ilmaisua mummo tai vanhus. Palagan ryhti on uljas, askel joutuisa ja sana juoksee kepeästi kuin keväturo.

Juhla alkoi klo 10.00 isä Pentin, isä Timon ja isä Raimon toimittamalla liturgiapalveluksella, jossa Kuhmon tiistaiseuran kuoro avusti laululla isä Raimon johdolla. Juhlarahvasta oli paikalla ison pirtin täydeltä; mm. taiteilija Raimo Puustinen oli saapunut onnittelemaan päiväsankaria Kainuun vienalaiskyliin suuntautuneella matkallaan. Liturgian jälkeen Kuhmon kaupunginjohtaja Veikko T i k k a n e n onnittelessaan päiväsankaria viittasi Vartiuskylän Rimmin merkittävään kulttuurihistoriaan ja kertoi Kuhmon suunnitelmista vaalia tätä arvokasta perintöä.

Onnitelijoiden joukossa oli mm. Kainuun Museo, joka kiiteli päiväsankaria hyvästä monivuotisesta yhteistyöstä. Tervehdyksiä olivat lähettäneet mm. Helmi ja Pertti Virtaranta sekä Valamon luostarin johtaja arkkimandriitti Panteleimon.

Palaga Arttemjev saapui Suomeen 12-vuotiaana pakolaisena vanhempiensa mukana Akonlahden Tetriniemestä. Palaga palveli monessa Kuhmon talossa, mm. Lammajärvellä Kajaani Oy:n metsäherralla. Vuonna 1930 hän meni liivana Ah-toselle emännäksi Ala-Rimmin taloon ja on siitä alkaen tullut tunnetuksi taitavana ja työteliäänä emäntänä, joka on aina ollut valmis auttamaan apua tarvitsevia. Rimmin pirtti on ollut mieluisa paikka tutkijoille; mm. Helmi ja Pertti Virtaranta ovat tallentaneet siellä monet arvokkaat tiedot ja muistelukset. Erityisen hyvämuistinen oli Palagan mies liivana.

Nyt Palaga on viettänyt muutaman talven Kuhmon keskustassa Lepokynnäällä, mutta kevään tulleen on halu päästä Rimmin rakkaisiin maisemiin. Nytkin päiväsankari suunnittelei perunoiden istuttamista yhdessä tyttärensä ja vävynsä kanssa. Ylivoimaisen houkuttelevia ovat kesän ja syksyn marjamaat Rimminvaaran ympäristössä.

Lukematon omaisten ja ystävien joukko toivottaa Rimmin Palagalle monia armorikkaita vuosia!

HR



Isä Pentti luovuttaa Palagalle ikonin.

Juhani T u o m e l a täytti 75 vuotta 17.5.89 Kajaanissa. Juhani on syntynyt Suojärvellä. Hän ahkerasti toiminut karjalaisessa työkentässä, eniten Suojärven pitäjäseurassa ja Kajaanin karjalaisissa. Ansoistaan hän on saanut Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkin ja myös Sailo-mitalin.

Juhani on ahkera kynämies. Hänen terävä kynänsä on tuonut julkisuuteen monen hiljaisen uurastajan elämänvaiheet, jotka muuten olisivat jääneet unholaan.

Avarakatseisena karjalaisena hän ei koskaan ole ollut yhden suunnan kannattaja, vaan on aina antanut apua kaikille karjalaisille lehdille, mukana myös seuramme äänenkannattaja Karjalan Heimo.

Onnittelemme ja kiitoksemme pitkäaikaisesta yhteistyöstämme.

70 vuotta täytti 23.4.89 Tammisaaressa dipl.ins. Viktor S e r g e j e f f. Hän on syntynyt Viipurissa ja kuuluu Sergejeffin teollisuussukuun. Isänsä oli konsuli Paul Sergejeff.

Viktor toimi Suomen teollisuuden palveluksessa aina eläkevuosiin saakka, mm. Hackman & Co:n toimitusjohtajana Sorsakoskella. Näin hän jäi osattomaksi sukunsa teollisuuden tunnusmerkeistä — tee ja mahorkka.

Vornasten sukuseuran isäntä, Jaakko V o r n a n e n täytti 70 vuotta Outokummussa 29.3.89.

Jaakko kuuluu siihen Vornasten sukuhaaraan, joka lähti etsimään parempia viljelysmaita. Suku löysikin tilan Outokummussa, mutta poismuutto ei ole unohtanut suvun vanhoja perinteitä, sillä Jaakko on toiminnassa mukana. Viimeisin yhteinen tilaisuus seuramme kanssa oli 1986 Tuupovaarassa. Silloin Vornasten ja Shemeikkojen runonlaulajapatsas pystytettiin uudelleen.

60 vuotta täytti rouva Eila S e p p ä n e n , o.s. Niemi 4.4.89, Ruotsin Laxåssa. Hän on naimisissa vuokkiniemellisen Eljas Seppäsen kanssa, lapsia on tytär ja poika.

Eila oli aikanaan oppilaana Väinölän oppilaskodissa Nurmijärvellä. Hän muutti Ruotsiin v. 1949.

Niilo "Miitsu" J o k i n i e m i täytti 60 vuotta 8.5.1989 Kuopiossa. Niilo on syntynyt Salmassa ja pysynyt salmilaisena niin mieleltään kuin kieleltäänkin.

Miitsulla ei ole peukalo keskellä kämmentä. Hän on hyvin pystyvä puutyötaituri, tekee ned dai nämät. Hänen työsuunnitelmat eivät liiku nykyajassa, vaan menneisyydessä.

Niinpä on saatu ihailla taidolla tehtyjä hautaristejä, grubuja, muistomerkkejä ja jopa Valamon kirkkorantaan pystytettyä tsasounaa. Valamo onkin ollut Niilon toinen koti. Siellä on tarvittu auttajaa, joten sinne ortodoksi-Miitsu on usein mennyt. Tehnyt töitä ja myös hiljentynyt.

1960-luvulla Miitsu oli hyvin keskeinen henkilö, kun kyykkää Savoan levitettiin. Hän pelasi ja innosti muitakin. Erikoisen hyvin hän hoiti tiedotustoiminnan. Tehtävänsä hoiti hyvin, vaikka joskus kielti pitämästä pitkiä puheita. Kiellon syynkin selvitti: "Nygöi miun piäs kudzoid kävelläh, elä vai gei jieloloi pagise, en voi putilleh duumaija!"

Kaikkea hyvää Miitsulle.

K.P.



Niilo Jokiniemi on tuttu Valamon kävijä, tässä isä Akakin apumiehenä.

Insinööri Mikko P r ö k k i n e n täytti 60 vuotta 25.4.89. Merkkipäivänään hän oli matkoilla.

Mikko on molemmanpuolinen itäkarjalainen. Hänen äitinsä on vienatar ja isä Repolan ruotsi.

Rakennusalan ammattimiehenä Mikko on ollut kysytty neuvonantaja niin karjalaisessa kuin ortodoksisessakin työntässä. Vilho Paavilaisen "oikeana kätenä" hän oli mukana aikaansaamassa Helsingin ortodoksisen seurakunnan nuorille Läylyisten leirikeskusta ja vanhoille omaa asuntolaa, Tapaniilan Stefanus-kotia.

Mikolla riitti aikaa myös vapaaehtoiseen heimotyöhön. Säätiö Väinölässä hän on toiminut yli 20 vuotta. Helsingin ortodoksisen seurakunnan valtuustoon valittiin karjalaisten listoilta jo 1970. Karjalan Sivistysseuran johtokuntaan kuului vuodesta 1973 lähtien, toimien useamman vuoden ajan varapuheenjohtajana.

Rakennusalan tietämys vei Mikon rajojemme ulkopuolelle. Hän toimi useamman vuoden ajan Kostamuksen rakentajana. Sieltä tultuaan siirtyi rakennushommiin arabimaihin.

Pitkäaikaiset ulkomaan komennukset ja niistä aiheutuvat jatkuvat neuvottelut veivät hänen aikansa kokonaan, joten kotimaisten rutiiniasiaien hoito niistä kärsi. Näin piti tehtävästä toisensa jälkeen luopua. — Onnittelumme.

KOSTI PAMILO



60 vuotta täytti Tatjaana (Taimi) L e s k e l ä , o.s. Kotaniemi, 23.6.89 Malmössä. Hän syntyi Heikki ja Kustaava Kotaniemen (ent. Bogdanoff-Gerasimoff) suureen lapsikatraaseen Kuusamossa vuonna 1929.

Isä ja äiti lähtivät Vienan-Karjalasta vuonna 1922 asettuen asumaan Kuusamon Rukajärven kylään. Nuoruusvuosiensa muistellessaan Tatjaana mielellään mainitsee Risto Homasella tehtyjä työvuosia, jolloin hän oppi taloutta hoitamaan.

Ruotsiin Tatjaana muutti työn perässä vuonna 1964. Malmössä hän on kasvattanut kuusilapsisen perheen ja tehnyt koko ajan raskasta työtä toisen palveluksessa.

Nyt hän on ansaitusti vähän vapaammalla, ja aikaa jää harrastuksillekin, mm. kuorolaululle.

Toivomme hänelle monia, monia armorikkaita vuosia.

HM

50 vuotta täytti 12.5.89 tavaratalo Maxin johtaja Seppo S h e m e i k k a Vantaalla.

Seppo toimii Suistamon perinneseurassa ja myös Shemeikkojen sukuseurassa. Kun Suistamon pitäjäjuhlissa 1988 esitettiin Petri Shemeikka -näytelmä, niin Seppo oli saanut keskeisen Petrin osan. Hyvin näytteli ja kielikin kääntyi murteen mutkiin.



TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Houro Arhipova kuoli 24.9.89 kotonaan Vienan-Karjalan Tsupassa. Hän oli syntynyt 8.7.1906 Oulangan pitäjän Vartiolammin kylässä Johannes Iivana ja Mari Homasen tyttärenä. Veljet Risto, Jussi, Vallas ja Karppa muuttivat Suomeen, mutta Houro ja sisaret Ullana ja Anissa jäivät Karjalaan.

Houro avioitui kotipitäjässään Makko Arhipoffin kanssa ja sai kolme poikaa. Vuonna 1931 perhe siirrettiin kotisijoitetaan Puudosiin, Äänisen saarelle. Pitkän evakkomatkan jälkeen he muuttivat Tsupaan vuonna 1956.

Houro Arhipova tunnettiin sydämellisenä, hyväntuulisena ihmisenä, jonka lempeästä elämäntavasta moni pääsi osalliseksi. Hän piti tiivistä kirjeilyä omaisiinsa Suomessa elämänsä viime päiviin saakka.

Mietteitä

*Mitäpä mie poika mietin
matatessa mieroitiellä,
vierahissa vierissäni?
Sitäpä mie poika mietin,
sitä mietin ta murehin:
hävinnöykö karjalani,
muamonkieleni kavonnou?*

*Olen syntyn Karjalassa
laulumaille luavukkailla,
Kyyrölän kosen nisassa,
Vuokkisoaren vuaran alla.
Lapsena kylässä siinä
kuin kylissä toisissaki
kakki rahvas karjalaini
karjalaksi vain pakaji
oman rahvahan keralla.*

*Kyllä muissan Vuokkiniemen,
kussa on sukuni juuret,
mi vois viijä mielestäni
kylät kaikki karjalaiset.
Sielä ennein rahvas ruoto,
kuulu kaunis muamon kieli,
tavat Karjalan osattih,
kaunehesti hyö eletti.*

*Vain on mieli miun apiena,
kun on rahvas pois kavonnun
karjalaisista kylistä
runonsynnyiltä syviltä.
Puhurit on pahoin paistu,
pohjatuulet tuiverrettu.
On vain pelot, pirtin paikat,
horsmaset kyläsijoilla.*

*Nuottavuavot on lahottu,
kavottu kiriköt, koulut.
Ei kuulu kyläkujilla
karjankellojen kilinä,
parku pikkulapsosijen,
akkaväjen karjankutsu,
partaukkojen pakina.
Mihi hyö on kaikki suatu,
Kunne on Karjala kavonnun?*

*Mitäpä voisin mie poloni,
tahi toiset miun keralla
ruatua, jottei muamonkieli
eikä karjalaini mieli
unohuksih aivan joutuis
hävieis Karjalan kylistä?*

*Onhan vieläki jälellä
rippehyisie kansastani;*

*yhet sielä, toiset tiälä,
rajasen erottamana.*

*Kunpa vain yhteh yhyttäis,
suatais kaikki sama mieli
oman kielen kylvännästä
pakinasta parhaimmasta,
nin ei katois Vienan heimo,
Aunuksen ei hukkah joutuis.
Oishan se häpie ta suuri,
riähkä rahvahan se jassa
Kalevalan kankahilla,
Vienan suurilla vesillä,
Aunuksessa armahassa,
jos ei vanha Väinämöini
eikä lieto Lemminkäini
kuultais syntymäsijoiltah
kieltä kuulujen sanojain
Arhippaisten, Perttusien,
Malisten ta Lehtosien,
sekä muijenki hyvien,
joilta muinoin Suomen miehet
muistihin pani parahat
tiijot, taijot, loitsut, taiat
Kalevalan kansosihin,
Aikakirjojen sivuilla.*

**Mietteet kirjoitti:
Kyyrö-Matin-Ontrein Huoti
Lapualla 17.2.1989**

Matti Valdemar Viirto kuoli 3.3.89 syntymäpäitjäsään Vihdissä. Hän oli syntynyt 15.2.1928.

Matti oli Vienan vävy. Hänen vaimonsa Irja on syntynyt Vuokkiniemessä ja kuului Denisovin perheeseen. Denisovit siirtyivät jatkosodan jälkeen 1944 Suomeen.

Seuraavassa numerossa

(ilmestyy syyskuun alussa) kerromme mm. unohdetusta heimosoturista ja kirjailijasta Pekka Aalosta. Hän oli Tunkuan poikia, teki elämäntyönsä Veitsiluodossa ja antoi henkensä Suomen vapauden puolesta vuonna 1941. Virolainen tutkija Heino Eelsalu pohtii, mikä merkitys on Äänisen kalliokuvien joutsenella — onko se tähtikuvio. Kun seuramme vuosikokous ensi keväänä pidetään Jyväskylässä, tutkimme, millaisia heimojuhlia tuossa 'Suomen Ateenassa' tätä ennen on pidetty.

Toimitus odottaa taas lukijoilta postia ja puhelinsoittoja; kertokaa meille kevään karjalaisista ylioppilaista, ylennyksistä ja lähettäkää merkkipäivä uutisia. — Hyvää kesää kaikille!

VUOKKINIEMELÄISET

(Ja muutkin vienankarjalaiset!)

Muistakaa kesätapaaminen 10.—11. päivinä heinäkuuta Hyvinkäällä. Lisätietoja antaa Aino Lähde, puh. 914-129 92.

Tule mukaan ja tuo tuttavasiakin pakisemaan vanhan Karjalan asioista ja viettämään hauskoja hetkiä karjalaisessa seurassa.